

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: سید علی موسوی پور، ۱۳۹۵

بررسی فقهی تشریح پیکر انسان و دیگر جانداران و مستندات آن

تشریح و کالبدشکافی از دیرباز مسأله جنجال برانگیزی بوده است. اغلب ادیان پیشین، با آن به عنوان امری غیر شرعی برخورد کرده اند. حتی بعد از ظهور اسلام نیز، مدتی این وضع ادامه داشت و با کسانی که مبادرت به این امر مینمودند، به شدت برخورد میشد. کالبد شکافی بعد از مرگ به منظور کشف علت مرگ هم به شدت ممنوع بود و حداکثر کاری که مجاز به انجام بودند این بود که ببینند مرگ طبیعی بوده یا غیر طبیعی. آن گونه که از بررسی متون فقهی متوجه میشویم، علمای متقدم درباره تشریح جسد میت و تعلق دیه به قطع و شکافتن اعضا بحث کرده اند. با جستجو در فتاوی علمای شیعه، مشخص میشود که در بحث تشریح، بین حکم تشریح مرده ی مسلمان و غیر مسلمان تفاوت وجود دارد. بنابر فقه شیعه، در مورد تشریح مرده غیر مسلمان اختلاف نظر وجود دارد و بنا به نظر بعضی از فقها، تشریح مرده غیرمسلمان جایز است و فرقی نمی کند که ان غیر مسلمان ذمی باشد یا غیر ذمی، برخلاف قول برخی دیگر از فقهای شیعه که برای جسد کافر ذمی حرمت قائلند. در مقابل تشریح مرده مسلمان جایز نبوده و حرام می باشد. جایز نبودن تشریح مرده مسلمان بیانگر ارزش و احترامی است که دین اسلام برای مسلمانان قائل شده است.

کلیدواژه‌ها: تشریح انسان، تشریح حیوان، فقه

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۴۰۷۹۴۱۰۰۶

تاریخ دفاع: ۱۳۹۵/۰۴/۲۳

رشته‌ی تحصیلی: الهیات و معارف اسلامی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر محمود غفوری‌نژاد

M.A. Thesis:

juridical study autopsy human body and other life and instruments

Anatomy and dissection has long been a contentious issue. Most religions of the past, have dealt with it as something illegal. Even after the advent of Islam, while this situation persists and with those who engage in it would have to be treated harshly. An autopsy after death in order to discover the cause of death was strictly forbidden and most that was done was not allowed to see the death was natural or unnatural. We searched the Shia Ulema's fatwa, characterized that the discussion followed between Muslim and non-Muslim autopsy sentence there.